

Rzecz o sile języka – sprawozdanie z konferencji „Współczesne Media. Język mediów”

Język jest jednym z najważniejszych narzędzi używanych we współczesnych mediach – niesie ze sobą nie tylko ładunek informacyjny, kształtuje także wyobrażenia odbiorcy o otaczającym go świecie, ma moc perswazyjną. Zagadnienia dotyczące tego zjawiska zostały poruszone podczas konferencji „Współczesne media. Język mediów”, zorganizowanej przez Zakład Dziennikarstwa Wydziału Politologii UMCS w Lublinie. Spotkanie odbyło się w dniach 18–19 kwietnia 2012 r. w Lublinie. Organizatorami były prof. dr hab. Iwona Hofman – Kierownik Konferencji oraz dr Danuta Kępa-Figura – Sekretarz Konferencji. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Rektor UMCS – prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski.

Obrady rozpoczęły się od wystąpienia prof. dr hab. Iwony Hofman, sesji plenarnej zaprezentowali się prof. dr hab. Ewa Maj, prof. dr hab. Ryszard Pęczkowski oraz dr Ilona Biernacka-Ligięza. Wszyscy prelegenci podkreślili duże znaczenie konferencji oraz wyrazili poparcie dla kontynuowania inicjatywy wymiany poglądów i doświadczeń, zarówno dla młodych (studentów, doktorantów), jak i doświadczonych naukowców.

Pierwszego dnia obrady podzielono na trzy, odbywające się równoległe sekcje. Pierwszy panel w sekcji A zatytułowany został *Przekaz werbalny*. Jako pierwsza swój referat, dotyczący kreacji stosunków polsko-niemieckich w wybranych dziennikach regionalnych zaprezentowała dr Paulina Olechowska (URz). Kolejną panelistką była dr Katarzyna Plewka (UMCS), która przybliżyła słuchaczom zagadnienie językowego kształtu „białej” w newsie telewizyjnym. Dr Wioletta Kochmańska (URz), na podstawie transmisji w wybranych rzeszowskich rozgłośniach radiowych, omówiła problem przekazu radiowego w wystąpieniu pt. *Radiowa relacja meczu siatkarskiego – przekaz treści czy emocji?*. Ostatnim panelistą w tej części sekcji A był dr Krzysztof Kaszewski (UW), którego wystąpienie zatytułowane zostało *Elementy autoprezentacji w tekstach informacyjnych tabloidów*.

Obrady pod tym samym tytułem kontynuowane zostały w drugiej części sekcji A. Przewodniczyła im dr Danuta Kępa-Figura. Wystąpienia panelistów otworzyła dr Anna Granat (UMCS), która zaprezentowała referat pt. *Język mūneris językiem mediów*. Mgr Grzegorz Gielniewski (UMCS) zreferował zagadnienie języka audycji publicystycznych w Radiu Maryja, a mgr Joanna Budkiewicz-Żeberska (UW) przedstawiła i omówiła sposoby prowadzenia dyskusji w telewizji polskiej, w wystąpieniu pt. *Proszę postawić kropkę, bo za chwilę panowie się pobiją – sposoby prowadzenie dyskusji przez dziennikarzy politycznych TVP*. Czwartym i ostatnim panelistą drugiej części sekcji A był dr Grzegorz Ptaszek (AGH w Krakowie), który w wystąpieniu zatytułowanym *Wykładniki perswazyjności w ezoterycznej audycji telewizyjnej (na żywo)* przedstawił rozważania na temat wykorzystywania perswazji w wybranych programach telewizyjnych.

Równolegle odbywająca się sekcja B zgromadziła osoby zainteresowane funkcjonowaniem oraz rozwijaniem się nowych mediów. Sekcji tej przewodniczył prof. dr hab. Ryszard Pęczkowski. Obrady rozpoczęło wystąpienie mgr. Krzysztofa Piskorza (UMCS) przedstawiające zagadnienie memów internetowych. Podobną tematykę podniósł dr Jakub Nowak (UMCS), który w prelekcji zatytułowanej *Memy internetowe językiem protestu w komunikacyjnym kapitalizmie* przedstawił przykłady współcześnie tworzonych memów, których celem nadrzędnym jest wyrażenie sprzeciwu przeciw konkretnym działaniom. Część pierwszą sekcji B zamknęło wspólne wystąpienie dr Aleksandry Lato oraz dr. Andrzeja Kubicia (oboje reprezentowali UMCS) poświęcone wypowiedziom performatywnym oraz iluzji w języku mediów.

Druga część sekcji B odbyła się pod hasłem *Formy przekazu wizualnego*, a przewodniczył jej prof. dr hab. Włodzimierz Mich. Obrady otworzyło wystąpienie dr. Marka Hallanda oraz dr Doroty Jankowskiej (URz) poświęcone językowi fotografii. Mgr Agnieszka Całek (UJ), zaprezentowała pracę pt. *Potencjał wizualny w tekstach bazowych marek konwergentnych na przykładzie „Wiedźmina”*. Następnie uczestnicy panelu mogli wysłuchać wspólnego wystąpienia mgr. Grzegorza Polańskiego oraz dr Magdaleny Wasylewicz (URz), poświęconego problemowi prowokowanych emocji na okładkach tygodników opinii. Jako ostatnia prelegentka w tej sekcji wystąpiła dr Justyna Lehun (UO), która swoje wystąpienie poświęciła kwestii wizualnego języka w tygodniku lokalnym, na przykładzie „Strzelca Opolskiego”.

Przekaz werbalny – pod takim tytułem odbyły się obrady w sekcji C. Przewodniczył im dr Grzegorz Ptaszek. Otwierająca występy prelegentów dr Izabela Janicka (UE w Poznaniu) zajęła słuchaczy zagadnieniem języka polskiej prasy ekonomicznej. Jako druga wystąpiła dr Magdalena Trysińska (UW), która przybliżyła słuchaczom problem zachowań komunikacyjnych w filmach animowanych w wystąpieniu *Życzliwe i nieżyczliwe zachowania komunikacyjne bohaterów filmów animowanych*. Trzecią i ostatnią panelistką tej części sekcji była dr Maria Krauz (URz), która opowiedziała o recenzji filmowej w wystąpieniu pt. *Jak recenzenci „mówią do odbiorców”? – kształt strukturalny i stylistyczny recenzji filmowych*.

Tematem przewodnim drugiej części sekcji C było zagadnienie odbiorcy współczesnych mediów. W charakterze przewodniczącej wystąpiła dr Marta Wrońska. Obrady otworzyło wystąpienie dr Anny Małgorzaty Pycki (WWSHH im. B. Prusa), zatytułowane *Czytelnik jednowymiarowy – modelowy adresat polskiej prasy współczesnej*. Mgr Marta Mazurek (UMCS) w wystąpieniu pt. *Od społeczeństwa masowego do społeczeństwa mediatyzowanego – nowi odbiorcy nowych mediów* przedstawiła zagadnienia oraz problemy związane z odbiorcami nowych mediów. Kolejny prelegent, dr Tomasz Bielak (ATH w Bielsku-Białej) przedstawił swoje rozważania na temat kultury uczestnictwa oraz internetowych debat w sprawie ACTA. Obrady zakończyło wystąpienie mgr Ilony Dąbrowskiej (UMCS), która przedstawiła wyniki badań dotyczących częstotliwości oraz uwarunkowań pojawiania się celebrytów, osobowości telewizyjnych oraz autorytetów we współczesnych polskich programach telewizyjnych.

Drugi dzień podzielono na dwie sekcje – A i B. Tematem pierwszego panelu sekcji A był *Obraz świata w mediach*, funkcję przewodniczącej pełniła zaś dr Danuta Kępa-Figura. Obrady rozpoczęło wystąpienie mgr Ewy Łaskarzewskiej (UMCS) zatytułowane *Językowy obraz niepełnosprawności w polskich mediach*, podczas którego autorka scharakteryzowała sposób językowego ujęcia osób niepełnosprawnych w mediach. Językowy aspekt starości podjęła mgr Magdalena Szczypiorska-Mutor (UW) w wystąpieniu *Dorosłość z niedorosłością toczy w nas bój, niczym w książkach Gombrowicza*. *Obrazy agresji w mediach* zaprezentowała dr Olga Białek-Szwed (KL), natomiast mgr Anna Szwed podjęła próbę analizy metafor obecnych w wybranych tygodnikach w prezentacji *Metafora militarna jako sposób na opisanie świata polityki w tygodnikach opinii*.

Forma gatunkowa – pod takim hasłem odbył się drugi panel sekcji A, przewodniczyła mu prof. dr hab. Iwona Hofman. Obrady rozpoczęły się wspólnym wystąpieniem prof. Ryszarda Pęczkowskiego oraz dr Anny Batiuk (URz) pt. *Komunikaty medialne w świetle teorii optymalnego znaku*. Podczas kolejnego wystąpienia, dr Magdalena Ślawska (UŚ) analizowała przykłady przenikania się formy internetowej oraz prasowej we współczesnych mediach. Historię reportażu oraz jego walory jako formy gatunkowej zaprezentowała mgr Martyna Nowakowska (UMCS) w wystąpieniu *Reportaż we współczesnych mediach*. Eklektyzm gatunkowy na przykładzie blogów polskich polityków poruszyła z kolei mgr Karolina Burno (UMCS). Ostatnie wystąpienie tej sekcji miało charakter praktyczny. Dr Piotr Wiśniewski (KUL) rozważał znaczenie instytucji sprostowania w polskich mediach oraz analizował skutki orzeczenia trybunału konstytucyjnego z dnia 1 grudnia 2010 r.

W tym samym czasie toczyły się obrady w sekcji B. Pierwszy panel, zatytułowany *Media – arena komunikacji politycznej i reklamowej* prowadził prof. dr hab. Włodzimierz Mich. Jako pierwszy wystąpił mgr Wojciech Maguś (UMCS), który dokonał analizy warstwy językowej kampanii wyborczych obecnych podczas wyborów prezydenckich w 2010 r. Zagadnienie potęgi języka w reklamie politycznej podjęli dr Małgorzata Adamik-Szysiak (UMCS) oraz mgr Paweł Jakubowski (UMCS). Dr Adamik-Szysiak skupiła się na języku spotów polskiej kampanii parlamentarnej z 2011 r., natomiast mgr Jakubowski potraktował język polityki całościowo, traktując go jako istotny składnik kampanii wyborczej. Jako ostatnia w tej części wystąpiła mgr Justyna Maguś (UMCS), która dokonała porównania języka użytego w expose Donalda Tuska z 2007 oraz 2011 roku.

Druga część sekcji odbyła się pod hasłem *Media – arena komunikacji politycznej i reklamowej*. Funkcję moderatora objęła dr Ilona Biernacka-Ligięza (UO). Jako pierwsza głos zabrała mgr Magdalena Wołoś (UMCS), która w wystąpieniu *Współczesny wymiar demokracji, czyli komunikowanie polityczne na łamach portali społecznościowych*, zaprezentowała język, jakim posługują się politycy w sieci. Mgr Ewelina Kancik (UMCS) w referacie *Język blogów polskich a język Internetu* skupiła się natomiast na języku polityków-blogerów. Mgr Dorota Głowacka w wystąpieniu *Ostry język debaty publicznej w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Porównanie z praktyką sądów krajowych*, przytoczyła wybrane wyroki ETPC, które wywarły najbardziej znaczący wpływ na polskie media. Jako ostatnia głos zabrała mgr Magdalena Harkot, która w wystąpieniu *Język reklamy we*

współczesnych mediach – analiza na przykładzie reklam zdrowotnych badała słownictwo używane w przekazach reklamowych oraz jego wpływ na postawy odbiorców.

Konferencja zakończyła się sukcesem – dwa dni wypełnione były ciekawymi prezentacjami, nie zabrakło merytorycznych rozmów, a także sporów naukowych. Język mediów jest zjawiskiem dynamicznych, zmiennym – te cechy sprawiają, że powinny trwać nad nim pogłębione badania oraz ożywione dyskusje.

*Magdalena Pataj
Ilona Dąbrowska*